

Oletko Sinä itse koirakori

Erinomaisen ohjaajan
erottaa hyvästä kyky aistia
koiran elekielestä
hienosyisiä vivahteita.

heikoin lenkki?

- Ei se toimi tänään, se on niin ohjaajaherkkä.
- Se on niin tyhmä koira, ettei se mitään opi.
- Ei sillä ole saalisviettiä tarpeeksi.
- Se on niin pehmeä, ei siitä koskaan tule hyvää.
- Ei tuon rotuisista mihinkään ole.

Teksti ja kuvat **Salme Mujunen**

Nämä lauseet ovat niin kovin tuttuja tokaisuja, täynnänegatiivista asennetta nelijalkaista harastuskaveriamme kohtaan. Lau-
suntojen taustalla välkkyvä huu-
tomerkkin tavoin myös omatyty-
mättömyytemme meihin itseem-
me koiranohjaajina. Emmekö
osanneetkaan motivoida koiraa
oppimaan ja tekemään haluk-
kaasti osaamaansa?

Jokainen koiranohjaaja on ko-
konaisuus, joka on enemmän
kuin ominaisuuksiensa summa.
Me ihmiset voimme olla suunnit-
elmallisia, tunnollisia ja ahkeria
harjoittaessamme itseämme ja
koiraamme. Toisaalta välillä toi-
mintamme saattaa olla äkki-
piikaista ja tunteemme viskovat
käyttäytymistämme kuin litran
mittaa. Reagoimisemme saattaa
joissain tilanteissa olla jopa väki-
valtaista.

Olemmeko tietoisia näistä
käyttäytymistämme ohjaavista-
luonteenpiirteistä?

Koirallammekin on koulutuk-
sen edistymisen kannalta myön-
teisiä ominaisuuksia ja aivan var-
masti myös heikkouksia. Tiedos-
tammeko me koiramme vahvuus-
det? Entä olemmeko pohtineet,
mitkä koiramme heikkoudet estä-
vät näiden vahvojen osa-alueiden
esiintulon? Voisimmeko tehdä ti-
lanteelle jotain?

Jos istahdat aloillesi pariaksi mi-
nuutiksi ja kirjaat ylös niin omat,
kuinkoirasi määräävät luonteen-
piirteet, voit ryhtyä määrätietoi-
sesti hyödyntämään ja kehittä-
mään yhteisiä vahvuuksianne.

Kehitätkö vahvuuksia vai takerrutko heikkouksiin?

Koiran oppimisen ja suoritusvar-
muuden edellytyksinä ovat henki-
nen rentous ja paineettomuus.

Hyvä ohjaaja luo koiralleen op-
pimistilanteissa sellaiset olosuh-
teet, jotka eivät kuormita koiraa.
Ympäristön kannalta tämä on jär-
jestettävissä valitsemalla harjoit-
uspaikaksi tuttu ja turvallinen
koti tai kenttä, jossa koiralla on
hyvä ja vapautunut olo. Näin sen
tunnetila on valmiiksi positiivi-
nen ja ilmapiiri oppimisen kan-
nalta suotuisa.

Toinen puoli oppimistilanteen
laadukkuudesta tulee ohjaajan
asennoitumisesta. Hyvän ohjaa-
jan ominaisuuksiin kuuluu oman
käyttäytymisensä ja tunnetilojen-
sa hallinta niin, että opetustilan-
teissa ohjaaja ei tiedostamatta-
kaan paineista koiraa. Tämä tun-
tuu olevan huomattavasti vai-
keampaa kuin ympäristön järjes-
täminen soveliaaksi. Ohjaaja sallii
valitettavan usein omien luonteen
heikkouksiensa romuttaa opetus-
tilanteen.

Hermoilleminen ja tyytymättö-
myys nyrjäyttävät oppimisilma-
piirin aivan varmasti negatiivisek-
si.

**Koiran oppimisen ja
suoritusvarmuuden
edellytyksinä ovat
henkinen rentous ja
paineettomuus.**

**Hyvä ohjaaja luo
koiralleen oppimisti-
lanteissa sellaiset
olosuhteet, jotka
eivät kuormita
koiraa.**

Kun taidot loppuvat, alkaa koirien kierrätys

Ei ole aivan harvinaista, että koi-
raharrastajat etsivät kerta toi-
sensa jälkeen yhä kovempaa ja
"kättäkestävämpää" koiratyyppeä.
Ajatuksena on, että luonteeltaan
rankka koira kestää paremmin
koulutusvirheet, paikkaa ohjaajan
hermoilemisen ja negatiiviset
tunteenpurkaukset lamaantumata
tai väistämättä passiivisuuteen.
Silti kovakaan koira ei tee ohjaa-
jasta parempaa koirankouluttajaa.
Eikä varsinkaan toistuvasti vaihtu-
vat koirat.

Koulutuksen edistymisen kan-
nalta eteenpäin vievin tie on oh-
jaajan itsensä kehittämisen kohti
parempaa koiranlukutaitoa ja
oman käyttäytymisensä hallintaa.
Tämä olisi myönteistä kehitystä
myös aivan eläinsuojelullisestikin
ajatellen.

Asenne ratkaisee

Positiivisella asenteella etenem-
me kohti tavoitettamme suurin
askelin. Negatiivinen suhtautumi-
semme itseemme, kanssaihmi-
siimme ja koiraamme jarruttaa
menoamme aina siihen saakka,
kunnes jarru lopulta hirttää kiinni
ja matkanteko katkeaa lopullises-
ti.

Jos emme anna heikkouksiem-
me estää tiimimme edistymistä,
on päämäärä huomattavasti hel-
pompimpi saavuttaa. Myös itse matka
kohti päämäärää on miellyttävämpi
niin meille koiranohjaajille
kuin koirillemmekin. Yhteisiä
vahvuuksia hyödyntäen harjoitus-
hetki saa harjoittelijat hyvälle

Ohjaaja ja koira muodostavat tiimin. Taistelemisen toinen toistaan vastaan on haaskausta.

mielelle. Miksi suotta treenata ot-
sa rypyssä ja hammasta kiristäen,
kun hyvin menneen treenin jäl-
keen voi vilpittömästi iloitakin.
Jos asetut itse koiran asemaan,
niin kumman ohjaajan valitsisi-
tyhteistyökumppaniksesi: ihmi-
sen joka kehuu, kannustaa ja
tsemppaannistumaan vai sellai-
sen, joka vaatii aina hieman
enemmän kuin osaat ja onsiltili
tyytymätön suorituksiisi?

Ohjaajan ominaisuudet

Paras valttikortti, joka ohjaajalla
voi olla suhteessa koiraansa, on
hyvinkehittyneen koiranlukutaito.
Kyky ymmärtää koiran tunnetilo-
ja ja mukauttaakoulutustapahtu-
maa niitä kunnioittaen. Hyvä koi-

rankoulutus on vain pieneltäosalt-
taan mekaanista taitoa, loppu on
tunnetta ja tilanneälyä.

Erinomaisen ohjaajan erottaa
hyvästä kyky aistia koiran ele-
kielestähienosyisiä vivahteita.
Ohjaajan henkilökohtaisia vah-
vuuksia ovat hänen hyvä itsetun-
tonsa ja yleinen varmuus tekemi-
sistä. Kaikenlaiset onnistumiset
niin koirankoulutuksessa kuin
muussakin elämässä kasvattavat
ihmisen itsetuntoa.

Itsevarmuuttakin on aivan
mahdollista kehittää. Varmuus on
sitä, ettäihminen kokee hallitse-
vansa omaa elämäänsä. Varma ih-
minen ei anna muidenkävällä yli
päätöksissä, jotka koskevat hänen
omaa koiraansa tai sentreenaa-
mistapoja. Tällainen ihminen voi
ottaa vastaan neuvoja ja
apuja, mutta ei anna muiden teh-
dä hänen puolestaan päätöksiä,
jotka tuntuvatvääriltä joko häntä
itseään tai hänen koiraansa koh-
taan.

Ohjaajan rajoittavimpia omi-
naisuuksia ovat edellä mainittu-
jen ominaisuuksien kääntöpuolet:
huono itsetunto ja epävarmuus.
Ne ovat omiaan lamaamaan kaik-

kea harrastamista koiran kanssa.
Olisi melko helppo todeta, että
koiran ns. ohjaajaherkkyys olisi
nimenomaan koirassa oleva nega-
tiivinen luonteen ominaisuus.
Mutta onko sittenkään näin? Mo-
nilla "ohjaajaherkillä" eli ohjaa-
jastaan paineistuvalla koiralla on-
gelman syy on seuraamusta oh-
jaajan korostuneesta "ylivahvuus-
desta", jonka taakan alle koira on
painettu ja latistettu. Ei koira her-
kistele tai väistele ohjaajaansa il-
man syytä, vaan tuolla toiminnal-
la on oma, usein konfliktipohjai-
nen historiansa.

Koiran vahvuudet

Eri harrastuslajit edellyttävät koi-
rilta erilaisia luonteen vahvuuk-
sia. Palveluskoirien erikoisjälkikoe
sopii luonteeltaan rauhalliselle,
varmalle ja keskittymiskykyiselle
koiralle. Agility taas lajinomaisesti
suosii temperamenttisempää, vil-
kasta koira, jolla on hyvä reaktio-
nopeus.

Valitsetko sinä harrastuslajin-
ne koiran vahvuuksien mukaan?
Vai valitsetko koiran sinun halua-
maasi lajiin?

On tärkeää oppia näkemään

koiran vahvuudet ja käyttää näitä
ominaisuuksiahyödyksi. Saalis-
viettinen koira kaipaa aivan eri-
laista palkitsemistapaa, kuin vain
vähäisen saalisvietin omaava laji-
toverinsa. Ruualle perso koira taas
on helppo motivoida oikea-aikai-
sella makupalapalkitsemisella.
Erittäin vilkas koira voi yhdelle ih-
miselle olla kauhistus, toiselle
suuri ilo. Riippuu hyvin paljon oh-
jaajasta, kuinka miellämme koi-
ramme ominaisuuksia. Haluam-
meko nähdä ominaisuudet mah-
dollisuuksina, vai niputtaa ne
suoralinjaisesti rajoitteitten ros-
kakoriin?

Koirien luontaisia ominaisuuksia
arvioitaessa täytyy muistaa et-
tä kysymyksenasettelussa paino-
piste on pitkälti ohjaajan arvo-
maailmassa jasuhtautumisessa
erilaisiin ilmenemismuotoihin ja
niiden voimakkuuksiin. Asenne
ratkaisee. Taistelkaa yhdessä

Sinä ja koirasi olette tiimi. Tei-
dän tienne on yhteen nivottu ja
kulkea samalla nopeudella, sa-
maan suuntaan. Älkää haaskatko
elämäanne taistelemalla toinen
toistanne vastaan, vaan taistelkaa
yhdessä eteenpäin. □